

John Terra en de Belgische doodstraf

Op donderdag 13 juni 1996 bevond de Maasmechelse charmezanger John Terra (°1951 als Johnny Terwinge) zich van 15.22 u tot 16.19 u in taverne De Pachthof, Dokter De Cockstraat 1, Gijzegem. Om 16.30 u werd hij, voor een photoshoot en een soundcheck, verwacht in de Oktoberhallen te Wieze, daar 2,8 kilometer vandaan. Hier in Gijzegem zou de artiest eerst worden geïnterviewd voor het Belgische entertainmentmagazine Dag Allemaal.

Terra was een kleine tien minuten vroeger ter plaatse dan afgesproken. Hij bestelde een toast cannibale, in de hoop deze nog voor het interview integraal te verslinden. De geroosterde bruine boterham bood aanvankelijk verzet, de preparé, de zwarte peper en de schijfjes augurk gaven sein tot overgave.

De freelance journalist Jo Neerinx (°Halle, 1979) arriveerde pas om 15.44 u en wist zich jammer genoeg, zoals wel vaker tegenwoordig, tamelijk geagiteerd. Toen hij vanmorgen de redactievergadering op de Brandekensweg 2 in Schelle achter zich liet, had hoofdredactrice Ilse Beyers hem slechts matig laconiek nageroepen: doe nog eens een Lexje! Waarmee ze doelde op Neerinx's enige echt noemenswaardige journalistieke succes tot dusver: een zeer uitgebreid en buitengewoon geïnspireerd artikel omtrent het overlijden van de steractrice Ivonne Lex, nu weer geleden van eind januari. Dat John Terra hem nu meteen weer uit de nood zou helpen, viel niet te verwachten. Terra's meest recente wapenfeit was zijn deelname als producer aan het Eurosongfestival te Oslo, nu exact twee weken geleden.

Het door Terra geschreven liedje Liefde is een kaartspel vertolkt door Lisa del Bo, kreeg maar 22 punten en strandde als zodanig op plaats 16 in de ranglijst.

Toen hij de deur van de taverne opendeed, werd Jo meteen gegrepen door de eetgeur die daar hing,

bijzonderlijk de geur van kervel. Die deed hem onwillekeurig terugdenken aan de eetkamer van zijn grootmoeder langs moeders kant - geen aangename associatie.

Maar op de radio speelde Cambodja van Kim Wilde, dat vond hij niet slecht, en ook de aanblik van de levensliedzanger John Terra, aan het enige tafeltje bij het raam, viel eigenlijk mee. Zoals vaak, ook wanneer hij niet optrad, droeg de podiumkunstenaar een blauwe jeans, een pastelkleurig okeren hemd met manchetten, een bordeaux stropdas en daarover een donkergrijs veston. Het credo van elke charmezanger ging hem wonderwel goed af: **wanneer je in dit beroep niet ook maar een béétje weg hebt van Elvis, dan ben je kansloos.** Deze woorden zouden de tekst vormen voor het artikel annex interview van Neerinx voor het familieblad.

DA: Je verwachtte erg veel van het Eurosongfestival. Hoe groot is nu de teleurstelling?

JT: Dat valt wel mee. Ierland heeft gewonnen en dat vind ik terecht. Maar dat neemt niet weg dat ik nog altijd erg trots ben op mijn werk met Lisa del Bo. De strijkers, de blazers, het ietwat nostalgische achtergrondkoor. We hebben absoluut ons allerbeste beentje voorgezet.

DA: Waar liep het dan verkeerd? Er is nogal wat heisa geweest over de liedjstekst. Zo zingt Lisa tot tweemaal toe: ik wil en zal je krijgen, je aan mijn degen rijgen.

JT (lacht): Ik dacht dat we tegenwoordig heel wat brutalere dingen gewoon waren, niet? Maar er is ook flink wat verkeerd gelopen op organisatorisch gebied. Een keer kreeg Holland punten, maar had men in plaats van 'Holland' verstaan 'Poland'. Zo is Nederland op de achtste plaats geëindigd in plaats van op de zevende plaats. Maar goed, dat is nu opgelost, want voortaan zal men niet meer 'Holland' zeggen, maar 'The Netherlands.'

Heel even werd het interview stilgelegd. Al ging het gesprek wel voort, off the record zoals dat heet.

-Weet je ... er is iets met een collega van mij ...

En zo kwam Neerinckx een razende primeur aan de weet. De alom geliefde zanger Robert Esseldeurs, beter gekend als Danny Fabry, alsook zijn eveneens zingende echtgenote Conny zaten, althans volgens Terra, opgezadeld met, wat hij noemde, een zeer ernstig 'puberende' zoon; een alledaags en wat gênant familieprobleem, waarmee alle vaders en moeders ooit wel te maken krijgen. In zijn soort was dit geval echter uniek, en het succes van Fabry's gouden hits als Kom aan de telefoon, Angelina, Blijf je bij mij en vooral De telefoon huult mee, dreigde hiermee opeens in een totaal onverwacht maar behoorlijk lelijk daglicht te komen staan.

Waarover ging het? Al sinds een geruime tijd, zo bekende John voorzichtig, was het voor Danny Fabry Junior, van beroep wezenlijk automonteur, een gewoonte om op zijn blitse affiches overal te lande het toevoegsel 'Junior' in dermate kleine lettertjes af te drukken dat hij het enthousiaste publiek slinks om de tuin leidde: keer op keer verwachtte dat zich abusievelijk aan Juniors vader. En na Juniors escapade als minderjarige in de pornofilm Heet om te zien (1992) vond pa Fabry het welletjes geworden. Eergisteren werd de balorige zoon er op een geheim proces door assisenadvocaat Jef Vermassen toe gedwongen zijn bedrieglijke praktijken stop te zetten.

-Ik moet er vandoor, zei Terra dan plotseling, niet zonder in zijn stem een grote onrust te verraden.

-Nog twee vraagjes voor het blad, probeerde Jo Neerinckx.

-Goed dan...

DA: Je had aangekondigd dat je nooit meer zelf wil optreden. Maar nu ga je het toch weer doen. En onlangs stond je toch ook weer op de planken van Tien om te zien.

JT: Dat moest ik doen, namelijk omdat er bij VTM stemmen opgaan om het programma af te voeren.

Dat zou voor gans zingend Vlaanderen een doodsteek zijn. Dus daar moeten we tegen vechten...

Onwillekeurig voelde Terra een tomaat door zijn maag zinken.

DA: Nog één laatste vraag: in de Oktoberhallen zal je ongetwijfeld ook weer jouw grootste hit spelen, De dag dat het zonlicht niet meer scheen. Op een ogenblik zing je: zo stond ik helemaal alleen, en toen bloeiden zelfs de bloemen niet meer - waar komen, in de tweede helft van dat couplet, die exotisch echoënde oe-klanken vandaan? Waaruit genereren zij die ongewone nadruk, waaraan dat stukje tekst zoveel droefenis ontleent?

Uitgerekend op dit moment gaf Neerinckx' gsm luidruchtig de beltoon Hopeloos ten beste. Op het scherpje las hij de naam van zijn hoofdredactrice. Met tegenzin nam hij op.

Terra liet Neerinckx betijen in diens professionele agendapunten. Tussen het studiemateriaal van de journalist vond hij een krant van die bewuste dertiende juni - Het Laatste Nieuws, met een paar stevig omgevouwen oren. Zonder hier goed bij na te denken, sloeg hij het dagblad open. Hij kwam meteen bij de bladzijden betreffende de Belgische showbizz, en vanzelf botste zijn blik op zijn oogappel, de bijna pijnlijk aantrekkelijke Lisa del Bo, nog nazinderend van haar avontuur te Oslo. En ja: de jonge brunette met haar reënologen en haar brede, lachende mond poseerde naast hem, haar geestelijke vader. Aimabel liet ze haar beide blanke handen op zijn schouders rusten. Een verlegen glimlach constateerde de wel tevreden John Terra bij zichzelf.

-Het zit wel goed zo, mompelde hij bijna hardop.

Hij wilde de krant, die hij veel te langdurig in zijn handen had gehouden, weer neerleggen, toen Neerinckx hem de voorpagina aanwees.

-Bizar toch eigenlijk, sprak Jo met een rare glimlach. Pas sinds vandaag is in België de doodstraf afgeschaft, lees ik hier...

-O ja?

-Zo laat pas. We zijn het laatste land in Europa!

Neerinckx mocht dan wel een reporter voor de Belgische muzikewereld zijn, ook sociale vraagstukken hielden hem bezig. De doodstraf... Wat een schril contrast met daarbuiten dat landschap in volle lente.

-Voor of tegen? opperde hij polsend.

-Tégen natuurlijk, antwoordde Terra, en drukte resoluut een vinger op het tafelblad.

Duizelig zuchtend liet Neerinckx zich achterover zakken in zijn met velours beklede verandameubeltje. De doodstraf, in hemelsnaam...

-Natuurlijk is die afschaffing, zo begon hij, maar een zuiver formeel gegeven. De allerlaatste keer dat in België een echte executie plaatsgreep, was in het jaar 1918, dus bijna een eeuw terug. Militaire executies uiteraard niet meegerekend.

-Je weet er heel wat vanaf, zei Terra ietwat verward.

-Het allerlaatste slachtoffer van de Belgische doodstraf, ging Neerinckx weer voort, was een noodlottige ziel genaamd Emiel Verfaillie, een soldaat in een regiment dat instond voor zware artillerie. Omdat hij met die wapens dagdagelijks moest omgaan, misvormde zich zijn blik op de wereld. Op een verlofmoment van het front weg, beraamde hij een misdadig plan, dat een bepaald nefaste kruising vormde tussen enerzijds een zucht naar passie, anderzijds een passie voor geld, om het zo uit te drukken.

-Sowieso de twee grootste motieven voor fatale misdaden, probeerde Terra.

-De man had een rijke vriendin en sprak met haar af op het domein van een tuinbouwer geheten Seru Florimont. Buiten de stadsmuren woedde de oorlog maar daar had onze Emiel dus niet genoeg aan: hij doodde zijn geliefde ter plekke, als een soort spitsroedeloper voor Landru.

-Landru?

-Maar die Emiel Verfaillie zat dus, zoals gezegd, in het Belgisch leger, dus hij verscheen voor de krijgsraad. Daar werd hij meteen ter dood veroordeeld.

Het wapen om hem die straf te bezorgen, was niet eens in de directe omgeving aanwezig. Koning Albert I liet vanuit Frankrijk met lede ogen – dura lex, sed lex – een guillotine overkomen. Daarmee werd Verfaillie tenslotte onthoofd, middenin het strijdgewoel rond Veurne.

-Ongewoon, stamelde John.

-Dus De dag dat het zonlicht niet meer scheen, zei Jo Neerinckx, was een grijze 27ste maart. In een laatste krampachtige poging om de Eerste Wereldoorlog te winnen, bestookten de Duitsers de Westvlaamse streek met alles wat ze nog in huis hadden aan geweervuur, aan granaten, obussen en andere projectielen, en aan bijtende gassen, zuren, gifdampen, dollen honden, handgemaakte katapulten – alles om bij de geallieerden de indruk te wekken dat de Grote Oorlog nog niet ten einde was.

-Maar...

-Onder een modderkleurig lentezonlicht droogden langzaam maar zeker, voor het vierde jaar op rij, de helse poelen op, voor het morbide carnaval van grachten, putten en half onderaardse bloedfontein en aan de Yzer. Schamele zandzakmuurtjes en voortdurend inslaande splintergranaten waren jaar na jaar het decor voor kadavers van ratten, gebeenten van muilezels en rechtopstaand gestorven trekpaarden. Verzonken rotte houten wegeltjes leidden naar kale, uitgestrekte horizons van priemende lansen en bajonetten. Een executie daarbinnen, de Oorlog daarbuiten. Rechtsgeldigheid volgens het protocol voor de eenling, de massamoord der kanonnen voor ieder daarbuiten.

-Ik moet er vandoor, mijn fotograaf verwacht mij nu echt dringend!

-Permanente onderkoeling en honger en ontbering. Infernale nattigheid tot in de botten, gangreen, huidblaren, open brandwonden en immer te betreuren duizenden, duizenden en nog eens duizenden doden. Al hoefde de stad zelf onder die militaire bewegingen niet eens te lijden, toch werden enkele waardevolle historische monumenten gebombardeerd. Koning Albert I en koningin Elisabeth kwamen geregeld het slagveld over-

schouwen, namelijk vanop de Sint-Niklaastoren. Literaire schrijvers kwamen in Veurne werken met de oorlog als thema en zelfs Marie Curie kon nog tezamen met haar dochter de werking van de röntgentechnieken demonstreren in het College van de stad, dat was ingericht als ziekenhuis. Gewonde soldaten konden dankzij deze revolutionaire ontwikkeling in de geneeskunde hun bijdrage leveren. Niet ver van de stad, in een ingestort veldhospitaal, overleed de Vlaamse kunstenaar Joe English. Ken je Georges Simenon?

-De detectiveschrijver?

-Precies,- die zou deze stad, veel later natuurlijk pas, nog model laten staan voor De burgemeester van Veurne.

-Oké...

-Goed, ik moet er nu zelf ook dringend vandoor!

De twee mannen stonden, om een of andere reden uitgeteld, met veel moeite weer op van hun zitjes.

Dan wandelden zij schouder aan schouder de deur uit, het zonnetje in. Op de oprit van de taverne drukten onze helden elkaar de hand - mocht er op dat ogenblik, o lezers, een fotograaf aanwezig zijn geweest om dit afscheid voor ons te vereeuwigen, dan zou het eindresultaat daarvan opmerkelijk veel weg hebben gehad van de meest beroemde platenhoes van 1975: die van de langspeler Wish You Were Here van het Britse psychedelische rockfenomeen Pink Floyd.

De journalist, Jo Neerincks, schoot ter plekke even in brand; een dunne, blauwe vlam aan zijn linkse elleboog. Hoe kon dit zijn? John Terra wees hem het euvel aan, maar Jo haalde zijn schouders op. ■

